

V STENI SINGU ČULIJA

BOJAN POČKAR

Za nama ostaja Singu Čuli, obsijan z mesečino. Stena je za nama. Silovit pritisk popušča in vame se selita sproščenost in lagodje. Celih deset mesecev; in sedaj je res čas za sproščenost. Usedem se na velik kamen na robu ledenika. Samo kakšnih sto metrov je še do šotorčka. Ne morem več, malo moram počivati. Stena je za nama, vrh je za nama, šele zdaj počasi prihaja v mene: opravila sva, splezala sva. Zadril bi se, zakričal, pa se le nasmehnem sam sebi. Zaradi boleznin in dehidracije sem čisto brez glasu, grlo imam vneto, še lastno slino komaj požiram, z bolečinami.

Naredila sva! Singu Čuli! Kako sem si to žele!

Ne, stene se nisem bal. Bil je nemir, ja, velik nemir; nisem mogel več čakati. Zato tudi nisem hotel, da bi kaj prestavljala — enostavno sem šel ob desetih zvečer v kuhinjski šotor in pogoltnil prvo dozo antibiotikov. Ne morem več čakati! Če bo treba, bom plezal z angino ali pa s pljučnico. Z antibiotiki v sebi si upam iti. Pomirjen sem zaspal. Jutri gremo!

Drugo jutro greva gor. **Ramiz** in **Pasang** nama neseta nahrbtnika do ledenika. Vlečem se kot megla. Popoldne z Žigom počivava v šotorčku, ki ga imava pod steno. Zdi se, da mi gre na bolje.

Začela sva zvečer, bila je polna luna in dobra vidljivost. Spodaj mi je ustrezalo, plezala sva nenavezana, Žiga je diktiral oster tempo, jaz sem mu sledil. Pozneje, čez nekaj dni, sem mu rekel:

»Veš, stari, če bi plezal še malo hitrejšo, ti s svojim grlom ne bi mogel slediti!«

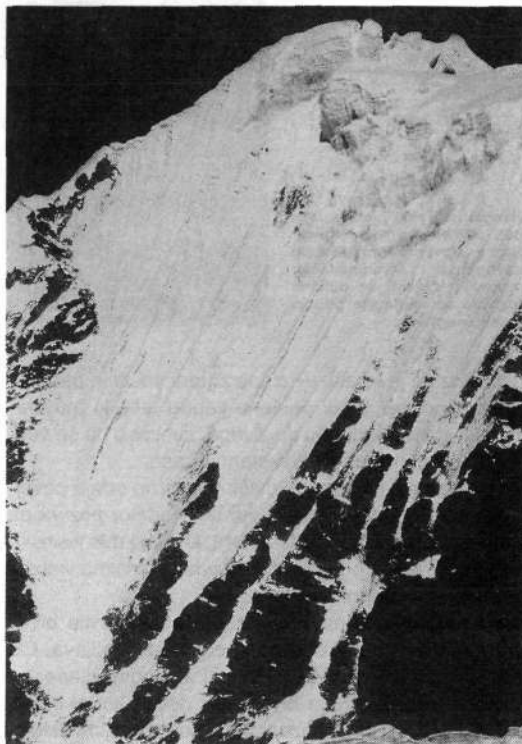
»Saj nisem mogel hitreje,« se je zasmel Žiga.

Ponoči, med plezanjem, je bilo mrzlo. Mrzlo kot hudič. Imela sva težave z nogami. Meni so se vedno ogrele šele potem, ko sva se ustavila in pila iz termovk. To pa je bilo na eno, dve uri. Vmes sta bili kot ledeni kocki. Žiga je pravil, da ima stalno take.

Kako me je peklo v pljučih od tistega mrzlega, suhega zraka! Najprej samo zgoraj, potem pa v celih pljučih. Kaj je zdaj; ali me boli grlo ali imam že pljučnico? Že po nekaj urah vzpona sem iz nahrbtnika vzel toplo podkajo in si jo poveznil čez glavo, da sem imel zunaj samo oči in nos. Potem sem vdihaval kolikor toliko topel zrak. Na trenutke me je preblisnilo: »Joj, kakšno pljučnico bom staknil! Nikoli se je ne bom rešil!« Vendar so bile to le trenutne misli, potem sem zopet pozabil na vse in plezal v ritmu.

Stena je postajala vedno bolj strma. Žiga mi je bil vedno bolj nad glavo in na trenutke sem imel občutek, da se bo speljal in odnesel še mene s sabo. Zato sva poskušala plezati tako, da nisva bila v vpadnici. Potem je postalo prestrmo. Navezala sva se. Tudi bolj svetlo je postajalo. Mar res plezava že celo noč?

Morava najti polico, kjer bova preživela dopoldne! Stena je vzhodna in ko vanjo posije sonce, se nenadoma

Singu Čuli

prebudi iz svojega ledenega oklepa. In takrat je bolje, da si v kakšnem zavetju.

Plezam... Skala, led, zabijam kline, zatikam metulje in pomožne vrvice, dereze škrtajo na gladkem granitu. Strmo je, vendar zgoraj pod skalnim previsom slutim polico. Priplezam gor — enkratno, super; našla sva najlepše mesto v vsej steni. Malo bova morala pokopati in — ja, morda bova lahko celo ležala. Seveda, če se ta snežni balkon pod previsom ne zruši! Vendar brez naju, klini mi dobro zgrabijo v čvrst granit.

Še kakšnih dobrih sto metrov imava do vrha. Več ne more biti, saj sva že nad pasom serakov, ki so iz doline videti kot vrh — vendar vrh je zadaj. Kuhava, topiva tekočino in kaj dosti drugega tudi ne spraviva po grlu. Sedaj bova počivala do opoldneva, potem bova šla gor.

Žiga zaspil. Jaz najprej mislim, da v tem močnem soncu sploh ne bom mogel spati, a me kar odnese. Vendar sanje! Dve uri sem spal in dve uri sem sanjal čudne, težke sanje. Niti ne tako slabe ali grde, vendar ves čas enako; samo nekaj »prizorov«, nekaj v zvezi s steno, mučil sem se, pa niti ne preveč; potem so me sanje odnesle nekam drugam, ni bilo več v zvezi s steno. Uf, kako utrujajoče sanje!

Ob enajstih je že popolnoma oblačno. Ob enajstih in pol plezava naprej. Skoraj vsa moja oprema se seli v Žigov nahrbtnik. Stena je tu najtežja in če hočem preplezati teh nekaj raztežajev, moram biti popolnoma zbran. Zbran in lahek.

Čez tri ure in pol sem na robu stene. Prav divji prizor; po malo manj kot navpičnem ledu priplezam na greben, pogledam na drugo stran — isto. Kar zajaham ga. Do vrha je še slabih deset metrov. Preplezam še pet, sedem metrov, potem se ustavim. Pridi, Žiga! Skoraj nobenega varovanja nimam, vse je trhlo, mehko, nestabilno, opasti visijo čez najino in tudi čez severozahodno steno. Pa še to sneženje, pravzaprav pravo snežno neurje! Kako naj splezava še teh nekaj metrov, na to snežno gobo, da bova res na najvišji točki Singu Čulija? Poskusim še enkrat, s cepinom sem skoraj že na vrhu, ko se mi pod nogami vse posuje. Nekako se ustavim; prav živčno postaja. Če zares padem, greva ekspresno dol, to nama je jasno. Toda saj sva na vrhu — ne me zajebavat s tema dvema metroma!

Priznam, vrh sem si predstavljal drugače. Mislim, kako naj bi bilo na vrhu. Sedaj pa malodane jaševa greben nekaj metrov pod vrhom, še obrniti se ne moreva, tako malo prostora je. Jezen sem. Ves čas sem mislil, kako veličastno bo na vrhu s steno pod nogami; kako bova slikala, se ozirala naokoli in vsaj pol ure uganjala afnarije. Tako pa čakava; vidiva manj kot dvajset metrov. Razgled? Kakšen razgled, nobenega razgleda! Sneži. K vragu sneg, kot da ga ni že dovolj v tej Himalaji! Pol ure čakava samo na to, da bi slikala. Pa je vse en sam veter in sneg, polne oči ga imam. Vztrajno sili tudi nekam pod vetrovko, fotoaparata si ne upam izvleči ven. Žiga pa »ustvarja«. V snežnem neurju globoko v zavetju svoje vetrovke menjuje film.

Po pol ure imava vsega dovolj. Na hitro nekaj poslikava, zabijem ledni vijak v krhek led in začneva se spuščati nazaj čez steno.

***

Čez tri dni zapuščamo bažni tabor. Zopet je megla in zopet narahlo sneži. Singu Čulija že zdavnaj ni več videti, oblaki so ga prekrili takoj po poldnevu. Slovo ni

težko, želim si v dolino. Vendar vseeno: zbogom, Singu Čuli, rad se te bom spominjal; bilo je lepo, pustolovsko...

Nosila sva težke nahrbtnike in skoraj vsak dan je padal dež, vendar je bila pot v dolino lepa. Čez tri dni smo bili že v toplih himalajskih dolinah, kljub oktobru še vedno zelenih — kot bi bila celotni čas odprave onkraj in bi se sedaj vračala nazaj; in vsi ti glasovi iz subtropskega gozda in mogočno šumenje reke Modi Kole tam zadaj čez ravnino — utrujeni alpinisti se vračajo s himalajskih vrhov; zopet v doline, zopet med ljudi, v življenje.

Seveda; le kakšna naj bo sicer pot, ko se vendar vračaš s himalajskega vrha? Vedno je najlepša, če si živ; in še lepša, mnogo lepša je, če se vračaš z vrha. V vedno toplejše noči s poletnimi glasovi; s prepotenim hrbtom in premočenimi lasmi, shuššan in zaraščen, večkrat žejen in lačen, vendar srečen... Na vsakem koraku, pri vsakem opojnem vdihu — vse to življenje, vse te sanje, ki sem jih uresničil tam gor, vse to pričakovanje vrnitve in najdražjih.

Kako ne bi priznal: himalajske stene so me zasvojile, vendar je najlepše, ko se vračam!

***

Bojan Počkar in Žiga Petrič sva v vzhodni steni himalajske gore Singu Čuli (6501 m) preplezala prvenstveno smer, ki sva jo imenovala po staroslovanskem bogu groma, bliska in ognja Perunu Perunova smer (ED, VI+, 90/65, 1450 m). Je ekstremno težka in zahtevna. Plezala sva v modernem in etičnem, čistem alpskem stilu. Po preplezani steni in doseženem vrhu sva se zaradi nestabilnih razmer na južnem grebenu morala vrniti čez isto steno. Na celotni odpravi sva delovala brez zdravnika, brez podpornih članov in brez radijskih postaj — popolnoma prvinsko in pustolovsko.

***

Odpravi Singu Čuli sta pomagali KOTG in KA. Sponzorirali so naju Belin — Ilirska Bistrica, SCT, Pivovarna Laško, GIK d.o.o., Primorske novice, Liwel d.o.o. — Velenje in Vegrad Zaključna dela. Športna trgovina Sport Market, Tivoli naju je oskrbela s športno prehrano proizvajalcev Weider in Strenght Sistem, USA. Vsem se iskreno zahvaljujemo.

Aklimatizacijski vzpon: na južnem grebenu Singu Čulija (6501 m), v ozadju Hlunčuli (6441 m)

Foto: Bojan Počkar